

PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA • 2024. február 10.

TÖRTÉNELEM

EMELT SZINTŰ

PRÓBAÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2024. február 10.

STUDIUM GENERALE

TÖRTÉNELEM SZEKCIÓ

STUDIUM
GENERALE
TÖRTÉNELEM
OOO

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

EGY SZÁZALÉKKAL AZ OKTATÁSÉRT!

Győzd meg a szüleid, hogy ajánlják fel adójuk 1%-át
a Studium Generale Alapítványnak!

Adószámunk: 19669814-1-43

A felajánlásoknak köszönhetően
diákok ezreinek segítünk
felkészülni az érettségire minden évben!

További információ a honlapunkon:
www.studiumgenerale.hu/ado-1

1. A feladat a római joghoz kapcsolódik.

a) (elemenként 0,5 pont)

Magántulajdon védelme	Törvény előtti egyenlőség	Ártatlanság védelme
C	A, D	B

b) Justinianus (1 pont)

Összesen 3 pont jár az 1. feladatra

2. A feladat az iszlám valláshoz kapcsolódik.

a) (elemenként 0,5 pont)

Állítás	Igaz	Hamis
Az iszlám vallás szent könyve a Szúra, melynek fejezeteit Koránoknak nevezzük.		X
Az iszlám vallás prófétája Mohamed, akivel Gábiel arkangyal ismertette Allah tanait.	X	
Az iszlám egy politeista vallás, azaz egyistenhívő.		X
A dzsihád az iszlám vallás öt alappillére közé tartozik.		X
Az iszlám imákat vezető személyeket imámoknak nevezzük.	X	
Az iszlám átvett számos tanítást az Arab félszigeten élő népek vallásaiból, például a Kába szentély tiszteletét.	X	

b) Mohamed Mekkából Medinába való vándorlása, Kr. u. 622-ben. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (elemenként 0,5 pont)

Összesen 4 pont jár a 2. feladatra

3. A feladat a tatárjárás előzményeivel kapcsolatos.

a) A kunok nomád életmódot folytattak, ami szembe ment a már megszilárdult keresztény/letelepiült életmóddal a Magyar Királyság területén vagy a magyar nemesek helyett IV. Béla a kunoknak adományozott földbirtokokat. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)

b) Édesapja II. András mértéktelen birtokadományozó politikát folytatott, emiatt birtokviszavételi politikába kezdett IV. Béla, hogy visszaállítsa a királyság alapját jelentő királyi földbirtokállományt. Ezen lépésével a vezető réteg minden csoportjával szembe került. / Tamasz nélkül maradt az uralkodó egy esetleges külső támadás esetén. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)

c) Julianus barát; A célja az volt, hogy fellelje a feltételezett magyar őshazát keleten. (A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)

d) A kun hadak fosztogatva hagyták el az országot, ami miatt sokan nem tudtak csatlakozni IV. Béla hadaihoz vagy a tatárok három különböző irányból támadták meg az országot vagy kevés kővár volt az országban a tatárjárás idején vagy ezen várak eloszlása egyenlőtlen volt az országban vagy IV. Bélának nem állt rendelkezésére elegendő katona, mert a nemesek nagy része a támadások ellenére sem csatlakozott a királyhoz vagy Kérése ellenére sem kapott számottevő külső támogatást az európai keresztény uralkodóktól. (A válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatók.) (elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)

Összesen 4 pont jár a 3. feladatra

4. A feladat a XVIII. századi magyar demográfiai változásokkal kapcsolatos.

a) török hódítás, elvándorlás a hódoltság területéről, folyamatos háborúk az ország egyes részein, földrajzi adottságok, járványok *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* *(Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)*

b) (szervezett) betelepítés *(1 pont)*

c) az udvar számára növekedett az adóalap, a földesúr számára pedig az elnéptelenedett területek művelésbe való becsatlakozásokból származtak jelentős jövedelmek. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* *(elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)*

d) Az ország szélén települtek le vagy nemzetiségi tömböt alkottak. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* *(1 pont)*

Összesen 4 pont jár a 4. feladatra

5. A feladat a brit alkotmányos monarchia kialakulásával kapcsolatos.

a) Jognyilatkozat, 1689 *(elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)*

b) Minden fontos döntést a parlament hoz meg vagy a parlament az ország működésének igazi irányítója vagy a király kizárólag szentesítéssel, valamint halasztó vétóval élhet a törvényhozás folyamatát tekintve. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* *(1 pont)*

c) A választások vagyoni cenzushoz voltak kötve, így a jómódú birtokosok nagyobb arányba tudtak bekerülni a parlamentbe vagy a nők nem rendelkeztek politikai jogokkal. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.)* *(Más helyes válasz is elfogadható.)* *(1 pont)*

d) Hatalmi ágak szétválasztása, Montesquieu vagy Rousseau Társadalmi Szerződés *(elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)*

Összesen 4 pont jár az 5. feladatra

6. A feladat a XIX. század eszméivel kapcsolatos. (elemenként 0,5 pont)

A) Keresztényszocializmus

B) Marxizmus/Kommunizmus

Állítások	A) betűjelű forrás	B) betűjelű forrás	Mindkettő	Egyik sem
Az eszme egyik fő célja a munkásság helyzetének javítása volt.			X	
Kialakulásának egyik előzményének tarthatjuk XIII. Leó munkásságát.	X			
A szocializmus egyik ágazata.			X	
Kidolgozói szerint a történelem osztályharcok sorozataként írható le.		X		
Az irányzat a 19. század során politikai gyilkosságairól vált ismertté, például Erzsébet osztrák császárné és magyar királyné meggyilkolásával.				X
Elítélte a magántulajdont.		X		

Összesen 4 pont jár a 6. feladatra

7. A feladat a dualizmuskori gazdasághoz kapcsolódik.

- a) Kiegyezés, 1867 *(elemenként 0,5 pont)*
- b) Hadügy, külügy *(A válaszok fordított sorrendben is elfogadhatók.) (elemenként 0,5 pont)*
- c) A hiteleknek/támogatásoknak köszönhetően fejlődésnek indul a gazdaság vagy kialakul egy egységes birodalmi piac vagy birodalmon belül vámmentesen lehet kereskedni. *(1 pont)*
- d) Mezőgazdaság/Élelmiszeripar *(0,5 pont)*
- e) Azért, mert Ausztria egy konstans felvevőpiacot biztosított a magyar termékek számára. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (elemenként 0,5 pont)*
- f) Baross Gábor *(0,5 pont)*
- g) A vasútgyors fejlődése biztosította a dualizmuskori Magyarország termékeinek gyors piacra való szállítását. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*
- h) 2. *(1 pont)*

Összesen 7 pont jár a 7. feladatra

8. A feladat a nagy világgazdasági válsághoz kapcsolódik.

- a) Nőtt a munkanélküliség, mivel a válság miatt csökkentek a beruházások vagy jelentős elbocsájtások mentek végbe, mert a vállalatok leállították a termelést. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*
- b) A tőzsde összeomlása (tőzsdekrach) vagy több bank csődbemenetele vagy a „fekete csütörtök” miatt. *(1 pont)*
- c) Náci hatalomátvétel / Hitler hatalomra kerülése (Németországban). *(1 pont)*
- d) minimálbér bevezetése, közmunkaprogram indítása, új munkahelyek teremtése, társadalombiztosítás (nyugdíj, egészségügyi biztosítás) bevezetése *(Elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)*
- e) Túlságosan is megnövekedett az állam szerepe vagy az állami beavatkozások korlátozták mind a gazdaság, mind az egyén szabadságát vagy az állam befolyása túl nagy lett az élet különböző területein *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*

Összesen 5 pont jár a 8. feladatra

9. A feladat Magyarország II. Világháborús részvételéhez kapcsolódik.

- a) fegyveres semlegesség fogalma *(0,5 pont)*
- b) Magyarország elkötelezi magát a Tengelyhatalmak (Németország, Olaszország) mellett és az ő oldalukon kell belépnie a II. világháborúba *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*
- c) Don-kanyar / doni katasztrófa / doni csata *(0,5 pont)*
- d) Magyarország elveszítette ütőképese haderejének jelentős részét. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*

Összesen 4 pont jár a 9. feladatra

10. A feladat a hidegháborús konfliktusokhoz kapcsolódik.

- a) Vietnámi háború, koreai háború, kubai rakétaválság, szuezi válság *(elemenként 0,5 pont, összesen 2 pont)*
- b) Azt jelzi, hogy az USA és a Szovjetunió nem álltak közvetlenül háborúban egymással vagy A két ország csak más országokon keresztül próbálta elérni külpolitikai érdekeiket vagy az

atomfegyverek miatt sosem robbant ki háború a két ország között. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*

c) Mert azt gondolták, hogyha egy államban megtörténik a kommunista fordulat, akkor az onnan könnyebben áterjedhet a környező országokra, vagy akár az egész világra, így ezt meg kell akadályozniuk. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*

Összesen 4 pont jár a 10. feladatra

11. A feladat a Rákosi-korszak gazdaságpolitikájával kapcsolatos.

a) A szocializmus építésében részt vevő olyan üzemi dolgozó (főleg munkás), aki a szocialista munkaversenyben a munka legnagyobb termelékenységét, a termelőeszközök kihasználásában és a termelési terv szokásos normáinak túlszárnyalásában a legjobb eredményeket érte el, s fejlettebb munkamódszerét másoknak átadta. *(A válasz más megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*

b) 4 *(0,5 pont)*

c) 2 *(0,5 pont)*

d) 1 *(0,5 pont)*

e) 3 *(0,5 pont)*

f) Kollektivizálás, padlássöprés, propaganda, koncepciók perek, koholt vádak alkalmazása. *(A válaszok más megfogalmazásban is elfogadhatók.) (elemenként 0,5 pont, összesen 1 pont)*

Összesen 4 pont jár a 11. feladatra

12. Az alábbi feladat a XXI. századi magyar társadalommal foglalkozik.

a) Igaz, Hamis, Igaz, Igaz *(elemenként 0,5 pont)*

b) Az asszimiláció vagy beolvadás az a jelenség, amikor egy népcsoport, nemzet, nemzetiség vagy annak tagja nem képes vagy nem akarja saját kultúráját, értékeit megtartani, és a többségi társadalom vagy más etnikum részévé válik. *(A válasz más, helyes megfogalmazásban is elfogadható.) (1 pont)*

Összesen 3 pont jár a 3. feladatra

13. A jobbágyság kialakulása és kötelezettségei. (rövid)

Műveletek és tartalmak		Pont		
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a jobbágyság kialakulását és a jobbágyok kötelezettségeit mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2		
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és a térbeli és időbeli elhelyezéssel alátámasztja a téma kifejtését.	0–2		
	T A vizsgázó rögzíti, hogy a jobbágyság kialakulására Nyugat-Európában a középkor első századaiban / a kora középkorban került sor <i>vagy</i> utal arra, hogy Közép- és Kelet-Európában erre később került sor.	0	1	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0–4		
	K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat: pl. jobbágy, robot, rabszolga, földesúr, uradalom, majorság, adó.	0	1	2
	K2 A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.	0–6		
	F1 A vizsgázó rögzíti a forrás egy lényegi elemét (pl. az esetek nagy részében elszegényedett szabad emberek vetették magukat alá a földesuraknak <i>vagy</i> az elszegényedett szabadok szolgálataikért cserébe védelmet kaptak a földesuraktól <i>vagy</i> a jobbágy esküt tett a földesúrának a földjéért cserébe) és erre egy érdemi megállapítást tesz (pl.: megindult a szabad fölműves réteg lesüllyedése <i>vagy</i> az elszegényedő szabadok nem tudták vállalni a katonáskodás terhét <i>vagy</i> a földesúr is rendelkezett kötelezettségekkel a jobbágyok felé).	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
	F2 A vizsgázó rögzíti a forrás lényegét (a jobbágyok robottal és adóval és egyéb szolgáltatással tartoztak a földesuraknak) és ezzel kapcsolatban egy érdemi megállapítást tesz (a robot a földesúr földjein, a majorságon a jobbágyok által végzett ingyen munka volt <i>vagy</i> a jobbágy által nyújtott szolgáltatások arányosak voltak a jobbágytelek méretével <i>vagy</i> a jobbágyok által fizetett terményadót a középkor folyamán felváltotta a pénzbeli adó).	0	1	2
		Rögzítés		
0		1		
Megállapítás				
0	1	2		

Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja, elemzi és helyesen értékeli az eseményeket alakító tényezőket.	0–6		
	E1 A vizsgázó rögzíti, hogy az elszegényedett parasztok mellett a rabszolgák is beleolvadtak a jobbágyságba és ehhez kapcsolódóan tesz egy érdemi megállapítást (pl.: a jobbágyok személyükben függtek a földesúrtól vagy a jobbágyság a 10. századra alakult ki, vagy a jobbágyság alkotta a középkor népességének túlnyomó részét).	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
	E2 A vizsgázó rögzíti, hogy a jobbágy nem rendelkezett földtulajdonnal, vagy csak használója volt földjének, és erre vonatkozóan tesz egy érdemi megállapítást (pl. a gazdálkodás az uradalmakban folyt, a földesúr megtilthatta a szabad költözést vagy a földesúr megtilthatta a szabad végrendelkezést).	Rögzítés		
		0	1	
Megállapítás				
	0	1	2	
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>				
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		20		
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		10		

14. A feladat az Egyesült Nemzetek Szervezetével kapcsolatos. (rövid)

Műveletek és tartalmak		Pont		
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően az ENSZ intézményrendszerét és kialakulásának hátterét mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0–2		
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és a térbeli és időbeli elhelyezéssel alátámasztja a téma kifejtését.	0–2		
	T Rögzíti a téma egy időbeli elemét, (pl. 1945; alapító konferenciának időpontja, 1975 Helsinkai Alapokmány aláírása) és rögzíti a téma egy egyik térbeli elemét (pl: rögzíti, hogy az ENSZ székhelye New Yorkban van, vagy, az ENSZ-t eredetileg San Franciscoban alapították, vagy említ egyéb ENSZ intézményi székhelyet pl: Hága, Genf, Bécs, Nairobi)	0	1	2
	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0–4		

Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	K1 Szakszerűen használja a következő általános és konkrét történelmi fogalmakat (pl. intézmény, diplomácia, békefenntartás, humanitárius segítségnyújtás, alapokmány, Egyetemes Emberi Jogok Nyilatkozata).	0	1	2
	K2 A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó beépíti a válaszába a forrásokban található információkat, és következtetéseket von le belőlük.	0–6		
	F1 Rögzíti, hogy az ENSZ legnagyobb testülete a Közgyűlés, amelynek minden tagállam a tagja, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a Közgyűlés évente ülésezik, <i>vagy</i> a döntéshozatal egyszerű többséghez van kötve a szavazatok tekintetében, kivéve a kiemelt kérdésekben, ahol kétharmados többségre van szükség <i>vagy</i> minden tagállam szavazata egyenlő értékű <i>vagy</i> kiemelt kérdésnek számít a béke és biztonság megőrzése, az új tagok felvétele és a költségvetési kérdések) <i>vagy</i> a Közgyűlés határozatai nem kötelező jellegűek a tagországok számára <i>vagy</i> az ENSZ Főtitkár személyét a Közgyűlés választja meg.	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
F2 Rögzíti, hogy az ENSZ a céljait gyakorlatban a Gazdasági és Szociális Tanács keretei között valósítja meg, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl: Megemlíti legalább egyet a szervezetek közül és kifejti annak funkcióját pl: Egyetemes Postaegyesület (UPU), Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Világszervezet (FAO), Iparfejlesztési Szervezet (UNIDO), Nemzetközi Egészségügyi Szervezet (WHO), Meteorológiai Világszervezet (WMO), Nemzetközi Beruhásbiztosítási Ügynökség (MIGA), Nemzetközi Valutaalap (IMF), Nemzetközi Atomenergia-ügynökség (IAEA), Nemzetközi Fejlesztési Társulás (IDA), Nemzetközi Mezőgazdasági- fejlesztési Alap (IFAD), Nemzetközi Munkaügyi szervezet (ILO) Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC) <i>vagy</i> megemlíti az ENSZ egyik szakosított szervét (pl. UNESCO, IBRD, egyéb megoldás is elfogadható).	Rögzítés			
	0	1		
	Megállapítás			
	0	1	2	
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja, elemzi és helyesen értékeli az eseményeket alakító tényezőket.	0–6		
	E1 Rögzíti, hogy az ENSZ legbefolyásosabb szervezete a Biztonsági Tanács, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl: Minden tagállam szavazata egyenlő értékű <i>vagy</i> minden	Rögzítés		
	0	1		

	tagállam vétójoggal rendelkezik <i> vagy </i> a Biztonsági tanács határozatai kötelező jellegűek a tagállamokra nézve, <i> vagy </i> A Biztonsági Tanácsnak vezető szerepe van annak eldöntésében, hogy egy vizsály veszélyezteti-e a nemzetközi béke és biztonság fenntartását <i> vagy </i> annak megállapításában, hogy történt-e agresszió <i> vagy </i> a Biztonsági Tanácsnak joga van szankciókat foganatosítani <i> vagy </i> joga van az ENSZ haderő bevetésére <i> vagy </i> a Biztonsági Tanács minden hónapban új elnököt választ <i> vagy </i> az ENSZ főtitkár személyét a Biztonsági Tanács ajánlja.	Megállapítás		
		0	1	2
	E2 Rögzíti, hogy az ENSZ legfőbb bírói szerve a Hágai Bíróság, és ezzel és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl: A bíróság szerepe, hogy az államok által elé terjesztett jogvitákat a nemzetközi jog szerint rendezze, <i> vagy </i> a Hágai Bíróság jogi kérdésekben tanácsadó véleményt nyilvánít az ENSZ előterjesztésre jogosult szerveinek és szakosított intézményeinek megkeresésére.	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>				
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM				20
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM				10

15. A feladat a Rákóczi-szabadságharcra kapcsolatos. (hosszú)

Műveletek és tartalmak		Pont		
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a szabadságharc politikai eseményeit befolyásoló tényezőket, valamint ennek külpolitikai vonatkozását mutatja be. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggést tár fel.	0–2		
		0	1	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és a térbeli és időbeli elhelyezéssel alátámasztja a téma kifejtését.	0–4		
	T1 Rögzíti, hogy Magyarország a Habsburg birodalom része volt <i> vagy </i> valamelyik országgyűlés helyszínét (pl. Szécsényi <i> vagy </i> Ónodi <i> vagy </i> Sárospataki) <i> vagy </i> valamely csata helyszínét (pl. Trencsény).	0	1	2
	T2 Rögzíti, hogy a szabadságharc 1703-11 között zajlott. 1703, Vetési páten, 1707, Ónodi országgyűlés, 1708 Trencsényi csata, 1711 Szatmári béke.	0	1	2

Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0–6		
	K1 Szakszerűen használja a témához kapcsolódó általános történelmi fogalmakat (pl.: szabadságharc, nemes, jobbágy, rendek, fejedelem, császár, hadsereg).	0	1	2
	K2 Szakszerűen használja a témához kapcsolódó konkrét történelmi fogalmakat (pl.: rendi kiváltságok, (rendi) országgyűlés, örökösödési háború, trónfosztás).	0	1	2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a forrásokat felhasználja a válaszadáshoz, állításait a források felhasználásával és saját következtetéseivel támasztja alá. (Négy, egymással összefüggő, a téma logikus kifejtését alátámasztó rögzítés és megállapítás.)	0–12		
	F1 Rögzíti, hogy Rákóczi Ferenc kiadta a Breznáni kiáltványt majd ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. A kiáltvány fegyverbe szólítja a magyar népet a Habsburg birodalom ellen <i>vagy</i> A breznáni kiáltványban Rákóczi összefoglalta a magyar társadalmi rétegek problémáit a bécsi udvarral szemben.)	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
	0	1	2	
	F2 Rögzíti, hogy a rendek a szabadságharc során konföderációvá alakították az államformát és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. Rákóczit vezérlő fejedelemmé választották vagy lengyel mintára jött létre a konföderáció, vagy, hogy a fejedelem hatalmát a konföderációban egy 25 tagú szenátus ellensúlyozta.)	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	F3 Rögzíti, hogy a szabadságharc során megtörtént a Habsburg ház trónfosztása és ehhez lényegi megállapítást tesz (pl. erre azért volt szükség, hogy Rákóczi ne, mint lázadó keressen a kurucoknak külföldi szövetségest vagy ezzel végleg elmérgesedett a viszony a magyarok és	Rögzítés		
0		1	2	
Megállapítás				
0		1	2	

	a Habsburgok között, vagy, hogy így akár a magyar trón is az alku része lehetett egy potenciális szövetséges meggyőzésében.)			
	F4 Rögzíti, hogy a Rákóczi-szabadságharcral egyidőben zajlott a spanyol örökösödési háború és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a Habsburgok fő ellenfele Franciaország volt ebben a háborúban <i>vagy</i> a Napkirály anyagi és katonai segítséget adott a magyaroknak a szabadságharc alatt <i>vagy</i> a franciák és a magyarok közös célja volt a Habsburg ház meggyengítése <i>vagy</i> a francia és a magyar seregeket egyesíteni akarták, ám ez nem sikerült <i>vagy</i> a Habsburgok kétoldali háborút vívtak, amit Rákóczi és XIV. Lajos is ki szerettek volna használni.)	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja, elemzi és helyesen értékeli az eseményeket alakító tényezőket.	0–12		
	E1 Rögzíti, hogy Rákóczi Ferenc a szabadságharc kezdetén kiadta a vetési pátenst és ehhez lényegi megállapítást tesz. (pl. a rendelet értelmében a hadba vonuló katonák mentességet kaptak minden állami és földesúri szolgáltatástól <i>vagy</i> , hogy a vetési pátenst kompromisszuma lehetővé tette a jobbágyok és nemesek közös harcát <i>vagy</i> ez biztosította a szabadságharc társadalmi támogatottságát).	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	E2 Rögzíti, hogy Rákóczi szövetségre próbált lépni az oroszokkal és ehhez lényegi megállapítást tesz (pl. Oroszország nem tudott tényleges segítséget nyújtani <i>vagy</i> Rákóczi Nagy Péter orosz cárral tárgyalt Lengyelországban a Szatmári-béke aláírásakor <i>vagy</i> , hogy az oroszok a korszakban az Északi háborúval voltak lekötve, ezért nem tudták támogatni Rákóczit.)	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
0		1	2	
E3 Rögzíti, hogy a szabadságharcot a Szatmári béke zárta le és ehhez lényegi megállapítást tesz (pl. Ez egy kompromisszumos béke volt <i>vagy</i> ,	Rögzítés			
	0	1		
	Megállapítás			

	<p>hogyan Rákóczi nem fogadta el, vagy, hogy a fejedelem távollétében írták alá, vagy Rákóczi a szabadságharc bukása után Rodostóban telepedett le vagy említi egyet a béke lényegi elemei közül, pl.: hogy a harcolók amnesztiát kaptak, a nemesek meglévő jogait megerősítették, eltörölték a fegyverválságot és az Újszerzeményi Bizottságot.)</p>	0	1	2
	<p>E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.</p>	Rögzítés		
0		1		
Megállapítás				
		0	1	2
<p><i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i></p>				
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		36		
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		18		

16. Magyarország az első világháború után. (hosszú)

Műveletek és tartalmak		Pont		
Feladatmegértés	<p>A vizsgázó alapvetően a Károlyi kormány és a Tanácsköztársaság belpolitikai intézkedését tárja fel. A források segítségével képes felismerni a kor problémáját és bemutatja annak megoldási kísérleteit.</p>	0–2		
		0	1	2
Tájékozódás térben és időben	<p>A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és a térbeli és időbeli elhelyezéssel alátámasztja a téma kifejtését.</p>	0–4		
	<p>T1 Rögzíti a korszak térbeliségét: Osztrák-Magyar Monarchia, Magyarország, Budapest.</p>	0	1	2
	<p>T2 Rögzíti a korszak időbeliségét: Az első világháború vége: 1918. november 11; Az első köztársaság kikiáltása: 1918. november 16; A Tanácsköztársaság időszaka: 1919. március 21 – augusztus 1.</p>	0	1	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	<p>A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.</p>	0–6		
	<p>K1 Használja a témához tartozó, általános fogalmakat (pl. király, köztársaság, béke, hadsereg, fegyverszünet, miniszterelnök, forradalom stb.)</p>	0	1	2
	<p>K2 Használja a témához tartozó konkrét szakkifejezéseket, (pl. kormányzó, proletár diktatúra, Öszirózsás forradalom, Tanácsköztársaság, kishatalmi megszállás, király nélküli alkotmányos monarchia stb.)</p>	0	1	2
	<p>K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.</p>	0	1	2

Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a forrásokat felhasználja a válaszadáshoz, állításait a források felhasználásával és saját következtetéseivel támasztja alá. (Négy, egymással összefüggő, a téma logikus kifejtését alátámasztó rögzítés és megállapítás.)	0–12		
	F1 Rögzíti, hogy a Károlyi kormány földosztást próbált rendezni, és megállapítást tesz ezzel kapcsolatban (pl. a cél tömegbázis szerzése volt vagy főleg világháborús kárpótlásként <i>vagy</i> kisbirtokosok megsegítésére adták a földet <i>vagy</i> a földosztás sikertelen volt, ugyanis az arisztokraták nem csatlakoztak a kezdeményezéshez, így Károlyi csak saját birtokait osztotta szét).	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	F2 A forrás alapján rögzíti, hogy a Károlyi kormány széles körű jogokat adott a Magyarországon élő nemzetiségek számára, majd ezzel kapcsolatban érdemi megállapítást tesz (pl. a Károlyi kormány ezzel a nemzetiségek Magyarországtól való elszakadását szerette volna elkerülni <i>vagy</i> a területi autonómia ígérete későn érkezett, ugyanis a határ közelében élő nemzetiségek nagy része az újonnan megalakult anyaállamokhoz szeretett volna tartozni).	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	F3 A forrás alapján rögzíti, hogy a Károlyi kormány ideje alatt bevezették Magyarországon az általános választójogot és ezzel kapcsolatban érdemi megállapítást tesz (pl. az általános választójog bevezetése ellenére demokratikus választásokra nem került sor, azaz a Károlyi kormánynak nem sikerült megszereznie az ország vezetéséhez szükséges demokratikus felhatalmazást <i>vagy</i> a választójogi törvény jobban korlátozta a nők szavazati jogát, ugyanis iskolázottsághoz kötötte az állampolgárság mellett).	Rögzítés		
		0	1	2
		Megállapítás		
		0	1	2
	F4 A forrás alapján rögzíti, hogy a tanácsköztársaság hatalmának megőrzése érdekében országszerte kiterjedt erőszakot alkalmazott és ezzel kapcsolatban megállapítást tesz (pl. az erőszak elsősorban a politikai rendszert ellenzők és a nem megfelelő származásúnak tekintett emberek ellen irányult <i>vagy</i> a diktatúra leghírhedtebb erőszakszervezetét Lenin-fiúknak nevezték <i>vagy</i> a vörösterror mellet kiterjedt egyházüldözés zajlott Magyarországon).	Rögzítés		
		0	1	
Megállapítás				
	0	1	2	
	A vizsgázó feltárja, elemzi és helyesen értékeli az eseményeket alakító tényezőket.	0–12		
	E1 Rögzíti, hogy 1919. november 16-án kiáltják ki az első Magyar Köztársaságot <i>vagy</i> Károlyi Mihály lett az	Rögzítés		
		0	1	

Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	első köztársasági elnök, és megállapítást tesz ezzel kapcsolatban (pl. Ez az első világháborús vereségnek / az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlásának volt köszönhető <i>vagy</i> Károlyi az Őszirózsás forradalom idején került hatalomra <i>vagy</i> Károlyi előtte egy hárompárti koalíció részeként lett miniszterelnök).	Megállapítás		
		0	1	2
	E2 Rögzíti, hogy a kommunista és szociáldemokrata pártok puccsot hajtottak végre a Károlyi kormány ellen és megalapították a Tanácsköztársaságot és ezzel kapcsolatban megállapítást tesz (pl. A Tanácsköztársaság élén a Forradalmi kormányzótanács állt, melyet a külügyekért felelős népbiztos Kun Béla irányított <i>vagy</i> a Tanácsköztársaság egy orosz mintára létrejövő proletárdiktatúra volt, mely 133 napig tartott Magyarországon.	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	E3 Rögzíti, hogy a Tanácsköztársaság idején az állam kollektivizálásba kezdett és ezzel kapcsolatban egy lényegi megállapítást tesz (pl. az államosítás során felszámolták a nagybirtokosok földjeit, melyekből termelőszövetkezeteket és állami gazdaságokat alakítottak ki <i>vagy</i> a hús munkásnál többet foglalkoztató ipari üzemeket az állam tulajdonába helyezték <i>vagy</i> a kollektivizálás során az állam elkezdte kisajátítani az ipari és mezőgazdasági termelőegységeket.	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	Rögzítés		
		0	1	
	Megállapítás			
	0	1	2	
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>				

17. A magyar oktatáspolitikai változása. (komplex – korszakokon átívelő)

Műveletek és tartalmak		Pont
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a magyar oktatáspolitikai változásokról ír Mária Terézia uralkodásától Bethlen István miniszterelnökségéig bezárólag. A válasz a forrásrészletek felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel, a vizsgázó az állításait a források és saját ismeretei alapján logikusan és szakszerűen támasztja alá.	0–2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és a térbeli és időbeli elhelyezéssel alátámasztja a téma kifejtését.	0–6

	<p>T1 Rögzít legalább két lényegi időbeli elemet a témához kapcsolódóan (pl. Mária Terézia uralkodása (1740-1780), Ratio Educationis kiadása (1777), Bach-korszak (1850-1859), Dualizmus időszaka (1867-1918), Ferenc József uralkodása (1867-1916) Kiegyezés/Ferenc József megkoronázása (1867), Eötvös-féle népiskolai/népoktatási törvény (1868), Horthy-korszak (1920-1944), Horthy Miklós kormányzóvá választása (1920. március 1.), Numerus Clausus kiadása (1920), Bethlen István miniszterelnöksége (1921-1931).</p>	0	1	2
	<p>T2 Rögzíti az elemzendő események és jelenségek térbeli vonatkozását, és megemlíti az adott korszakra jellemző államformát: Mária Terézia idején a Magyar Királyság a Habsburg Birodalom fennhatósága alá tartozott vagy a kiegyezést követően létre jött az Osztrák-Magyar Monarchia, élén Ferenc József áll, ami a Magyar Királyság és a Habsburg Birodalom között fennálló kétközpontú alkotmányos monarchiát /dualista államot/ reál uniót jelenti vagy a Monarchia felbomlását és Habsburg detronizációt követően a király nélküli Magyar Királyság élén Horthy Miklós kormányzó állt.</p>	0	1	2
	<p>T3 A téma kifejtése során ügyel a kronologikus szerkesztésre.</p>	0	1	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0–6		
	K1 Használja az alábbi általános fogalmakat (pl. hivatalnok, egyház, állam, monarchia, kormányzó, társadalmi mobilitás).	0	1	2
	K2 Használja a témához tartozó konkrét szakkifejezéseket (pl. Ratio Educationis, rendelet, felvilágosult abszolutizmus, tankötelezettség, analfabetizmus, kultúrharc, konszolidáció, revízió, kultúrfölény, leventemozgalom).	0	1	2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a forrásokat felhasználja a válaszadáshoz, állításait a források felhasználásával, következtetéseivel támasztja alá. (Öt, egymással összefüggő, a téma logikus kifejtését alátámasztó rögzítés és megállapítás).	0–15		
	F1 Az első forrás alapján rögzíti, hogy Mária Terézia felvilágosult abszolutista uralkodó volt és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. A felvilágosult abszolutista uralkodásmód alappillére a	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		

	modernizáció, így az oktatás fejlesztése is vagy az oktatás fejlesztése államérdék vagy az oktatás célja egy Habsburg-hű réteg kinevelése volt).	0	1	2
F2 Rögzíti, hogy kötelezővé tették az érettségi vizsga tételét a Magyar Királyságban, vagy német mintára került bevezetésre a tanügyi rendelet a Magyar Királyságban, és megállapítja, hogy (pl. Egységes oktatási rendszer került bevezetésre birodalom szerte), vagy a német minta követéséből adódóan a német nyelvet részesítették előnyben, vagy a modernizációt felülről hajtották végre a felvilágosult abszolútizmus jegyében).		Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
F3 Az ábra alapján rögzíti, az elemi iskolák számának növekedését 1869-től kezdődően vagy míg a felekezeti elemi iskolák száma csökkent, addig az állami elemi iskolák száma növekedett, és ezzel kapcsolatos lényegi megállapítást tesz (pl. Az elemi iskolák számának növekedése az Eötvös-féle népiskolai törvénynek tudható be vagy a felekezeti elemi iskolák számának csökkenése, valamint az állami elemi iskolák számának növekedése a kultúrharc miatt következett be, ami az állami befolyás növekedéséből adódott vagy ezzel is növekedett az állam szerepe a mindennapi életben).		Rögzítés		
		0	1	2
		Megállapítás		
		0	1	2
F4 Rögzíti, hogy a már meglévő budapesti egyetem mellett alapítottak új egyetemeket is (Pozsony, Kolozsvár, Debrecen) vagy a pozsonyi, valamint debreceni egyetem majd csak a háború után kezdi meg működését, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. a századfordulóra népes, európai szintű értelmiség nevelődött ki Magyarországon vagy ezen egyetemek egy része elcsatoláson, majd pedig áttelepítésen fognak átesni a trianoni békediktátumot követően vagy a trianoni békediktátum alapján elcsatolt területekről visszatelepülő repatriáltak többsége értelmiségi volt, viszont ennyi értelmiségi munkahely nem állt rendelkezésre a trianoni Magyarország területén ekkoriban. Emiatt került bevezetésre a numerus clausus, ami a népességen belüli arányszámhoz viszonyítva határozta meg a felsőoktatási intézményekbe, valamint a munkahelyekre felvehető emberek számát).		Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
F5 Rögzíti, hogy újabb korszerűsítésen esett át a tananyag pl. modern nyelvek, természettudományos tárgyak szerepének növelése vagy magas színvonalú		Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		

	tanári gárda biztosításának kulcsfontossága <i>vagy</i> a magyar tudományos életet nemzetközivé szerették volna tenni és megállapítást tesz (pl. Eredményesnek bizonyult az új rendszer, hiszen Nobel-díjas is született ebben a korszakban, pl. Szent-Györgyi Albert, Kertész Imre <i>vagy</i> egy széles körű ösztöndíjrendszerrel juttatták nemzetközi színvonalú oktatáshoz a tehetséges diákokat <i>vagy</i> külföldi intézményeket hoztak létre, hogy biztosítsák a nemzetközi tudományos légkörbe való bekapcsolódását a magyar tudósoknak).	0	1	2
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja, elemezi és helyesen értékeli az eseményeket alakító tényezőket.	0–15		
	E1 Rögzíti, hogy a Ratio Educationis Mária Terézia által kiadott oktatásügyi rendelet volt, vagy a rendelet célja az államhoz hű és gazdaságilag hasznos alattvalókat neveljenek ki ezáltal, és ezzel kapcsolatos lényegi megállapítást tesz (pl. A rendelet nem mondhatta ki a tankötelezettséget, hiszen nem volt elegendő iskola és tanár a rendelet kiadásakor <i>vagy</i> a rendelet a 6-12 év közötti jobbágy gyerekek iskoláztatását igyekezett előmozdítani <i>vagy</i> a rendelet egy, a népiskolától az egyetemig felépülő iskolarendszert álmódott meg <i>vagy</i> a reform következtében erősödött az állam szerepe az oktatásban.)	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	E2 Rögzíti az Eötvös József által kiadott 1868-as népiskolai törvényt és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. A törvény előírta a hat év tankötelezettséget <i>vagy</i> a népiskolai törvény teret adott az anyanyelvű oktatásnak, de a század vége felé egyre nagyobb teret kap a magyarosítási szándék <i>vagy</i> az oktatásban külön szerepet kaptak azon tárgyak, melyek a nemzeti egység közös kulturális kódját közvetítik.)	Rögzítés		
		0	1	
		Megállapítás		
		0	1	2
	E3 Rögzíti, hogy mi volt klebelsbergi oktatáspolitikai célja (pl. a tömegek oktatásának színvonalát kívánja emelni <i>vagy</i> az állam kiemelt figyelmet szentelt a megfelelő oktatási infrastruktúra kialakításának országszerte pl. elemi iskola tantermek, tanítói lakások) és ennek következményével kapcsolatosan lényegi megállapítást tesz (pl. A hátrányos helyzetű régiók oktatásának fejlesztésének köszönhetően az analfabetizmus közel harmadára csökkent <i>vagy</i> a népiskola-építés lehetővé tette, hogy a tankötelezettséget hat évről nyolc évre emelhesék a	Rögzítés		
0		1		
Megállapítás				
0		1	2	

	korszak végére <i>vagy</i> a magasabb fokú tudás megszerzésével együtt járt a társadalmi mobilitás lehetősége is, ez ösztönző hatású volt az alacsonyabb rétegek számára is <i>vagy</i> mindezen fejlesztéseket a Népszövetségtől kapott hitelekkel lehetett finanszírozni.)			
	E4 Rögzíti, hogy a klebelsbergi oktatáspolitikában döntő szerep jutott a revízió igényeinek fenntartásában <i>vagy</i> a kultúrfölény kiemelt hangsúlyt kapott, és ezzel kapcsolatban lényegi megállapítást tesz (pl. A revizionista eszme fenntartásának érdekében az oktatás nemzeti és keresztény szellemben zajlott, <i>vagy</i> a kultúrfölény víziója szerint csak a népességen belüli kulturális szint emelésével lehet visszaszerezni az ország Kárpát-medencében egykor betöltött szerepét.)	Rögzítés		
0		1		
Megállapítás				
	E5 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	0	1	2
		0-3		
<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, az eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>				
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		44		
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		22		

18. A francia forradalom és a bolsevik hatalomátvétel. (komplex - összehasonlító)

Műveletek és tartalmak		Pont		
Feladatmegértés	A vizsgázó alapvetően a francia forradalom 1789-1892 közötti szakaszát és az 1917-es októberi forradalom ideológiai hátterét, az állam átalakulását hasonlítja össze a megadott szempontok szerint. A válasz a források felhasználásával lényegi összefüggéseket tár fel.	0-2		
		0	1	2
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó a történelmi eseményeket térben és időben elhelyezi, és a térbeli és időbeli elhelyezéssel alátámasztja a téma kifejtését.	0-8		
	T1 Rögzíti a francia forradalom fő eseményeinek időpontját: A Bastille ostroma 1789. július 14., és rögzít még egy témához kapcsolódó időbeli elemet (pl. az Emberi és polgári jogok nyilatkozatának kiadása: 1789. augusztus, A francia alkotmány: 1791, A köztársaság kikiáltása 1792).	0	1	2
	T2 Rögzíti a bolsevik hatalomátvétel dátumát: 1917. november, és rögzít még egy témához kapcsolódó időbeli elemet (pl. Breszt-litovszki béke: 1918. március; a Szovjetunió létrejötte: 1922; Lenin halála: 1924).	0	1	2
	T3 Rögzít a témával kapcsolatban két térbeli elemet (pl. Párizs, Labdaház, Bastille, Versailles, Mars mező, Valmy csata, Vendée).	0	1	2
	T4 Rögzít a témával kapcsolatban két térbeli elemet (pl. pétervári szovjet; Pétervárbán volt a forradalom; Moszkva; Téli Palota ostroma, Breszt-Litovszk).	0	1	2
Kommunikáció, a szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó helyesen használja a témához kapcsolódó általános, illetve konkrét fogalmakat.	0-6		
	K1 Szakszerűen használja a következő általános történelmi fogalmakat: pl. államosítás; alkotmány; jobbagység; parlament; infláció; diktatúra; forradalom.	0	1	2
	K2 Szakszerűen használja a következő konkrét történelmi fogalmakat: pl. Rendi gyűlés; Alkotmányozó Nemzetgyűlés; felvilágosodás; Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata; Nemzetőrség; pártállam, bolsevik, mensevik, szovjetek, Vörös Gárda, szocializmus.	0	1	2
	K3 A kifejtés mondatokból áll, és a szöveg logikusan felépített. A válasz nem tartalmaz súlyos nyelvhelyességi vagy helyesírási hibát.	0	1	2
Ismeretszerzés, a források használata	A vizsgázó a forrásokat felhasználja a válaszadáshoz, állításait a források felhasználásával, következtetéseivel támasztja alá. A forráspárok között párhuzamot von. (Három, egymással összefüggő, a téma logikus kifejtését alátámasztó rögzítés és megállapítás).	0-12		
		Rögzítés		

	F1 Rögzíti egy tényt a forrással kapcsolatban (pl. A francia állam nem tudta kitermelni fenntartásának költségeit <i> vagy </i> a költségvetési hiány pótlására a francia állam hiteleket vett fel), rögzít egy tényt a forrás alapján a cári Oroszországgal kapcsolatban (pl. Az első világháború gazdaságilag kimerítette Oroszországot <i> vagy </i> a cári rendszer nem bírta megfelelően kezelni a világháború okozta gazdasági válságot) és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. Franciaországban és Oroszországban hasonlóan egy gazdasági visszaesés okozta általános társadalmi elégedetlenség hatására tört ki a forradalom).	0	1	2	
		Megállapítás			
	F2 Rögzíti, hogy a francia forradalom ideológiai háttere a felvilágosodás volt. és említi a felvilágosodás egy gondolatát (pl. népszuverenitás elve <i> vagy </i> hatalommegosztás elve <i> vagy </i> említi az alapvető szabadságjogok valamelyikét: magántulajdon védelme, jogegyenlőség, ártatlanság védelme, vallás- és szólásszabadság) és rögzíti, hogy az októberi forradalom eszmei hátterét a kommunizmus adta és említi a kommunizmus egy elemét (pl. az osztályharcot és a proletariátus küzdelmét <i> vagy </i> magántulajdon eltörlése <i> vagy </i> vallásellenesség), és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. mindkét ideológia az egyenlőséget hirdeti, de míg Franciaországban demokratikus úton, Oroszországban diktatórikus eszközökkel valósult meg).	0	1	2	
		Megállapítás			
	F3 Rögzíti, hogy Franciaországban a harmadik rend: polgárság és a parasztság adta a forradalom bázisát és rögzíti, hogy a bolsevikok lefőbb támogatói a munkás és paraszt rétegekből voltak és ezzel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. mindkét forradalmat a korábban fennálló rendszer által elnyomott <i> vagy </i> abban politikai érvényesülést nem szerző társadalmi osztályok támogatták elsősorban, <i> vagy </i> mindkét forradalmat a szegényebb társadalmi rétegek támogatták elsősorban).	Rögzítés			
		0	1	2	
		Megállapítás			
		0	1	2	
	Az eseményeket alakító tényezők feltárása, kritikai és problémaközpontú gondolkodás	A vizsgázó feltárja, elemezi és helyesen értékeli az eseményeket alakító tényezőket. Párhuzamot von a forrásokban nem szereplő lényeges tények között.	0–16		
		E1 Rögzít egy tényt a francia forradalom kirobbanásával kapcsolatban (pl. a francia forradalom azután tört ki, miután az uralkodó nem hallgatta meg a harmadik rend képviselőit a rendi gyűlésen <i> vagy </i> a francia forradalom a Bastille ostromával kezdődött). Rögzít egy tényt az októberi forradalom kirobbanásával kapcsolatban (pl. a bolsevikok fegyveres erőkkel elfoglalták a fővárost és a Téli	Rögzítés		

	Palotát és foglyul ejtették az ideiglenes kormány tagjait) és ezzel kapcsolatban érdemi megállapítást tesz (pl.: a francia forradalmat a nép által alkotott tömegek robbantották ki, míg az októberi forradalom a bolsevik párt vezetésével végrehajtott államcsíny volt <i> vagy </i> a forradalmat Franciaországban és Oroszországban is fegyveres összetűzés robbantotta ki <i> vagy </i> Franciaországban és Oroszországban is a kormányzat sikertelen válságkezelése volt a forradalom kiváltó oka.)	0	1	2
		Megállapítás		
		0	1	2
	E2 Rögzíti, hogy Franciaország a forradalom első szakaszában egy abszolút monarchiából egy alkotmányos monarchia lett és rögzíti, hogy Oroszország államformája az októberi forradalom hatására egy abszolút monarchiából egy proletárdiktatúra lett és ezzel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. Franciaországban egy demokratikus állam jött létre, míg Oroszországban egy diktatórikus).	Rögzítés		
		0	1	2
		Megállapítás		
	E3 Rögzíti, hogy a francia forradalom láttán az európai birodalmak háborúba léptek Franciaországgal és rögzíti, hogy az októberi forradalom után a bolsevik Oroszország békét kötött a központi hatalmakkal, ezzel kilépve az első világháborúból és ezekkel kapcsolatban összehasonlító megállapítást tesz (pl. A francia kormány a háborúba lépéssel a bolsevikok pedig a háborúból való kilépéssel növelték támogatói bázisukat).	Rögzítés		
		0	1	2
		Megállapítás		
	E4 Önálló ismereteivel, helyes megállapításaival kiegészíti és alátámasztja az elemzését.	0	1	2
		0-4		
	<i>Ugyanaz a válasz nem fogadható el két külön tartalmi elem (forráshasználat, az eseményeket alakító tényezők) pontozásánál is.</i>			
A FELADATBAN ELÉRHETŐ ÖSSZPONTSZÁM		44		
ELÉRHETŐ VIZSGAPONTSZÁM		22		